

Uit de nieuwsbrief van de Vereniging van Cultuurprofielen Nederland juli 2022

Cultuurprofielschool en excellent op formatieve evaluatie!

Bijdrage Paula Hoonhout

Op 27 juni kreeg OBS Wereldwijs voor de tweede keer het predicaat excellent uitgereikt. Ons excellentieprofiel is formatieve evaluatie.

Uit het juryrapport:

“Wereldwijs zet kanselijkheid op een eigen doordachte wijze op de kaart. Het gaat niet om hogere schooladviezen of hogere opleidingen, het gaat om leerlingen te laten ervaren wat succesvol leren is om hen vervolgens te activeren tot levenslang leren. De school komt tot de volgende beschrijving: de zelfbewuste leerling die nieuwsgierig blijft en een leven lang wil blijven leren en zich kan verhouden tot de wereld om hem heen”. Hoe gaat het cultuurprofiel samen met dit onderwerp? En hoe ziet dat het dan in de praktijk uit?

Door vragen stellen jezelf en wereld kennen

Wereldwijs is een Ontwikkelings Gericht Onderwijs (OGO) school, waarin cultuureducatie is verweven. Via sociale culturele activiteiten halen we bij elk thema de “echte” wereld binnen. De kinderen verkennen en onderzoeken deze wereld. In de onderbouw via rollenspel en in de bovenbouw via bijvoorbeeld een game of een toneelstuk maken, een proeverij of het voeren van een politiek debat. Hiermee werken we aan onze visie die sterk is gericht op groei, ontwikkelen en persoonsvorming. Als jezelf kent en de wereld om je heen en je daartoe kunt verhouden door jezelf vragen te stellen, nieuwsgierig te zijn, te verwonderen en onderzoeken, dan komen we er wel.

Groeiplannen voor zes culturele competenties

Door formatieve evaluatie ondersteunen we dit proces en zetten we helemaal in op groei en ontwikkeling ten opzichte van jezelf. Het is een manier van werken waar je zorgt dat leerlingen snappen wat ze gaan leren, door heldere doelen te formuleren met succescriteria waardoor leerlingen zichzelf kunnen beoordelen en zelf gaan bedenken: kan ik dit al? Wat is mijn volgende stap? En hoe kom ik daar? Zo werken alle kinderen aan eigen groeiplannen die drie weken duren - dus kort en successen worden gevierd- en volgen wij als team de ontwikkeling. Dit doen we bij taal, rekenen en lezen maar ook voor zes culturele competenties: creërend vermogen, onderzoekend vermogen, reflecterend vermogen, presenteren, samenwerken en zelfstandig werken. Al onze vakdocenten volgen ook deze zes competenties en dus werken alle professionals rondom het kind met dezelfde competenties. En of het nu een presentatie bij een boekenkring is of een dansexpressie les, zowel de vak -als de groepskrachten, en natuurlijk de leerling zelf, kunnen iets vertellen over bijvoorbeeld de competentie presenteren bij deze hele verschillende activiteiten.

Assessment en feedback: hoe doe je dat?

Formatieve assessment is belangrijk op onze school en steunt op drie pijlers te weten, assesment door leerkrachten, assesment door je mede-leerlingenen zelf-assesment. Alle drie de manieren van evalueren kent zijn eigen didactiek en organisatie en proberen we in het hele onderwijs toe te passen. Je groep, de leerling, aanleren om goede feedback te geven aan elkaar (ja ook bij de kleuters)

vergt investering en inoefening. Een goede tutor zijn voor je medeleerling ben je niet zomaar. Je zelf eerlijk kunnen beoordelen en te durven leren van je fouten vergt een groei mindset. Als leerkracht moet je enorm kunnen differentiëren, controle van begrip elke fase van de les kunnen toepassen en constant je bewust zijn van metacognitieve processen. Het accent kunnen leggen op aanpakken en strategiegebruik van leerlingen en daarbij aansluiten om de volgende stap in het leerproces te kunnen zetten. De zone van naaste ontwikkeling opzoeken en leerlingen uitdagen. Hoge verwachtingen hebben zodat je het leerpotentieel echt kunt gaan benutten. Er komt veel bij kijken in pedagogische en didactische opzicht om formatieve evaluatie goed uit te voeren en je bent als er team nooit over uitgeleerd. Hoe we dat voor elkaar krijgen? De methodiek leerKRACHT is onder andere een motor. Daarnaast hebben we voor het waarderen van de zes culturele competenties een eigen "help functie" geschreven met voorbeelden en observatievragen om de afzonderlijke succescriteria van elke competentie goed te kunnen waarderen. Een mooi proces en product, zodat we nu dezelfde taal spreken en voor nieuwe en startende leerkrachten een mooie back Up. Ook verzamelen we good practices om af en toe te kunnen spieken voor goede inspiratie.

Formatief evalueren van de zes culturele competenties

Voor ons is het volstrekt logisch dat we formatief evalueren niet alleen bij taal en rekenen gingen toepassen maar juist ook bij de zes culturele competenties. En zo hebben we dus een portfolio ingericht waarin alles wordt gevolgd. Dus groeiplannen taal, rekenen, lezen, spel EN culturele competenties. We maken bijvoorbeeld een foto van de gemaakte spellingtoets met de feedback van de leerling en van onszelf en laden dat op zodat ouders dat kunnen zien. Ouders zien meteen wat er goed en fout is gegaan en dat vertelt echt veel meer dan een cijfer. Het gesprek komt op een andere manier op gang en gaat over de leerstof en over wat er wel en niet wordt gesnapt. En dat gebeurt dus ook bij vakken dans, beeldende vorming, nieuwe media, drama. Het gesprek voeren we aan de hand van geschreven reflecties, foto's van gemaakt werk of een door een leerling gemaakte film.

Succesvol leren

Onze school staat in Amsterdam Zuidoost. Kansengelijkheid is hier dus echt een belangrijk onderwerp. Kansengelijkheid is zorgen voor succesvol leren, hetgeen inhoudt: wees nieuwsgierig, denk goed na, geef niet op, leer van je fouten, werk samen en blij jezelf verbeteren. Samen met een breed en betekenisvol aanbod zorgt dat voor de ontwikkeling van het cultureel bewustzijn van kinderen.